

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. de heer L.F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Den Haag, 17 januari 2017
dossiernummer: 102399
uw kenmerk:
telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 27
e-mail: l.korsten@advocatenorde.nl

Betreft: consultatie Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit inburgering en enkele andere besluiten in verband met de invoering van het participatieverklaringstraject en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding

Geachte heer Asscher,

Op 21 december jl. is de internetconsultatie Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit inburgering en enkele andere besluiten in verband met de invoering van het participatieverklaringstraject en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding gepubliceerd. De NOvA wil hier graag op reageren en heeft zijn adviescommissie vreemdelingenrecht gevraagd een advies uit te brengen.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. mr. R.G. van den Berg
algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie vreemdelingenrecht

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

ADVIES

Van	: adviescommissie vreemdelingenrecht
Datum	: 9 januari 2017
Betreft	: Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit inburgering en enkele andere besluiten in verband met de invoering van het participatieverklaringstraject en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding

Inleiding

De adviescommissie vreemdelingenrecht van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: de Commissie) heeft kennis genomen van het ontwerpbesluit wijziging van het Besluit inburgering in verband met de invoering van het participatieverklaringstraject en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding waarin een invulling gegeven aan het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding dat is gepubliceerd en open gesteld voor consultatie.

Op 15 november jl. adviseerde de NOVA de Vaste commissie voor sociale zaken en werkgelegenheid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet inburgering in verband met het toevoegen van het onderdeel participatieverklaring aan het inburgeringsexamen en de wettelijke vastlegging van de maatschappelijke begeleiding¹.

De adviescommissie vreemdelingenrecht miste in dit Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet inburgering een definitiebepaling van de participatieverklaring. In de memorie van toelichting bij dit voorstel worden de waarden vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie, genoemd als kernwaarden, hetgeen dusdanig vage begrippen zijn dat een ondertekening van de verklaring niet bijdraagt aan de integratie en meedoen in de maatschappij. Daarentegen zal een te gedetailleerde omschrijving van de kernwaarden ertoe leiden dat er mensen wegens gewetensbezwaren de verklaring niet willen ondertekenen.

Allereerst verwijst de Commissie daarom naar het eerder gegeven advies van 15 november 2016.

In het ontwerpbesluit Wijziging van het Besluit inburgering wordt in artikel 3,9a een vierde lid toegevoegd waarin bepaald wordt dat "het onderdeel Inleiding op de Nederlandse kernwaarden [wordt] afgelegd door het deelnemen aan een door of namens het college aangeboden inleiding op de Nederlandse kernwaarden".

De participatieverklaring is weliswaar in de wet voorzien, maar door het ontbreken van een definitie en invulling is de beperking niet voorzienbaar.

Indien het aan gemeenten wordt overgelaten invulling te geven aan de inhoud van "de Nederlandse kernwaarden", zullen de tot een participatieverklaringstraject verplichte deelnemers een scala aan kernwaarden worden voorgeschoteld die onderling behoorlijk kunnen verschillen.

¹ <https://www.advocatenorde.nl/advocaten/juridische-databank/details/wetgevingsadviezen/237734>

De Commissie trok de noodzakelijkheid van de participatieverklaring in zijn geheel gezien in twijfel in het eerdere advies. Mocht desondanks toch tot het hanteren van een dergelijke verklaring worden overgegaan, dan verdient het de voorkeur van de Commissie bij het opstellen van kernwaarden rechtstreeks aansluiting te zoeken bij hetgeen na veel wikken en wegen aan grondrechten in de Nederlandse Grondwet is opgenomen, en wel in het bijzonder in de artikelen 1 (anti-discriminatie), 6 (vrijheid van godsdienst en levensovertuiging), 7 (vrijheid van meningsuiting) en 11 (onaantastbaarheid van het lichaam) hiervan.

Dit nog altijd met de kanttekening dat een te gedetailleerde omschrijving van de kernwaarden ertoe kan leiden dat uit gewetensbezwaren sommigen de verklaring niet willen ondertekenen. Dit laatste zou maken dat het in het leven roepen van een participatieverklaring en hiermee de wens inburgeraars succesvoller te laten participeren in de Nederlandse samenleving juist voor deze belangrijke doelgroep zijn doel voorbijschiet.